

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Univerzitet Crne Gore
Prof. dr Vladimir Božović, rektor

za Etički odbor
Prof. dr Marina Rakočević, predsjednica

Podgorica, 03.07.2021.

Predmet: Inicijativa za preispitivanje etičkog rada i postupanja profesora Duška Bjelice

Poštovana gospođo Rakočević,

Centar za građansko obrazovanje (CGO), shodno odredbama članova 1, 2 i 3 Etičkog kodeksa Univerziteta Crne Gore (UCG) podnosi Etičkom odboru UCG *Inicijativu za preispitivanje etičkog rada i postupanja profesora Duška Bjelice.*

CGO ovom Inicijativom traži da Etički odbor UCG utvrdi da li je bilo kršenja pravila Etičkog kodeksa UCG, a na osnovu dokumentacije do koje je CGO došao. Iz dokumentacije proizilazi da su profesor Duško Bjelica i njegovi saradnici sa Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje tražili od studenata da u svojim radovima **obavezno citiraju** profesora Bjelicu, a sve u cilju sticanja lične koristi profesora Bjelice za obezbjeđivanje većeg broja citata, a za koji se na UCG isplaćivala posebna naknada. CGO koristi priliku da napomene i da je sporan osnov ovakve naknade, na što je i ranije ukazano u okviru analize *Finansijska alhemija Univerziteta Crne Gore – uvid u finansiranje UCG od 2015. do 2019.godine.*

Član 6, tačka 18, Etičkog kodeksa UCG jasno propisuje **odgovornost zbog povrede intelektualne svojine**, odnosno da je *“neprihvatljivo autorsko dopisivanje na radove činjeno iz servilnosti ili uticaja na druge radove sa pozicije subordinacije ili drugog oblika zavisnosti i drugih pobuda.”*

Član 1 Etičkog kodeksa UCG predviđa profesionalnu odgovornost i u tom okviru cijenimo da je prekršen jer pripadnici univerzitetske zajednice treba da budu vođeni principima slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom, te sticanja i prenošenja znanja.

Etički kodeks u članu 1, tačka 5, propisuje i da je *“neprihvatljiva bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba pozicije autoriteta i sl.) u cilju stvaranja povlašćene pozicije pojedinaca ili grupe na štetu profesionalnih kriterijuma”*, dok tačka 6 propisuje da su *“neprihvatljive pojave i ponašanja u okviru univerzitetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, neloyalnost, neogovornost, itd”*.

Pripadnici univerzitetske zajednice imaju pravo i dužnost da ukažu na teže slučajeve naučnog nepoštenja svojih kolega, te je neophodno shodno Etičkom kodeksu procesuirati neakademsko ponašanje Bjelice, ali i vezanih lica koja su u tom udruženom poduhvatu učestvovala.

Akademsko osoblje dužno je da promovise humanističke principe i ljudska prava, razvija intelektualne vještine, podržava razvoj tolerancije i otvorenosti i podstiče profesionalnu radoznalost. **Javni interes ne smije biti ugrožen ili kompromitovan pojedinačnim ličnim interesom.**

Takođe, shodno članu 2 Etičkog kodeksa akademsko osoblje ima odgovornost prema studentima i *“ne smije uslovljavati ispunjenje nastavnih obaveza studenata i polaganje ispita kupovinom određene literature ili drugih nastavnih pomagala, seksualnim ponudama i ucjenama, kao i materijalnim i drugim iznudama.”*

Tel: +382 20 228 479
Fax: +382 20 228 499

info@cgo-ccce.org
www.cgo-ccce.org

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96
81000, Podgorica, Crna Gora

www.facebook.com/cgo.cce

www.twitter.com/CGOCCE

www.instagram.com/cgo-ccce

www.linkedin.com/cgo-ccce

www.youtube.com/user/cgocce

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Kako je nedvosmisleno propisano da akademsko osoblje ne smije "posredno ili neposredno iskorišćavati, zloupotrebjavati, ucjenjivati i diskriminirati studente, niti se prema njima ponašati na nedoličan ili drugi način koji vrijeđa njihovo dostojanstvo", CGO očekuje da Etički odbor po ovoj Inicijativi postupi u hitnom roku kako bi se ovakve radnje pritisaka i uslovljavanja zaustavile, a štetne posljedice eliminisale u korist sudenata i zaštite integriteta UCG, ali i djelovalo preventivno za eventualne slične planirane radnje drugih članova akademskog osoblja.

U prilogu ovog akta nalaze se dopis i *printskrinovana* email prepiska studenata sa profesorom Bjelicom i njegovim saradnicima. Ta prepiska ukazuje na ucjenjivačke, neakademske i disonantne tonove iz kojih se mogu vidjeti neposredni i posredni uticaji na kolege.

Podsjećamo i da član 3 Etičkog kodeksa UCG propisuje: "u naučnim radovima, javnom djelovanju i u međusobnim odnosima akademsko osoblje je dužno njegovati kulturu argumentovanog dijaloga; nedopušteno je omalovažavanje ličnosti kolege; nedopuštena je neakademska retorika; nedopušten je laudativni pristup radovima drugih, ili uzdržavanje od kritike zbog ličnih interesa, ili ignorisanje tuđih radova zbog profesionalne ili lične netrpeljivosti; moralna je obaveza starijih kolega da mlađim kolegama pružaju pomoć u naučnom i obrazovnom radu, uz uvažavanje njihove lične i intelektualne autonomnosti."

CGO želi da vjeruje da članovi Odbora znati da cijenite dokazni sadržaj na pravi način kako je jedino i razumljiv i da utvrde odgovornost Bjelice.

S poštovanjem,

Daliborka Uljarević, izvršna direktorka

Tel: +382 20 228 479
Fax: +382 20 228 499

info@cgo-cce.org
www.cgo-cce.org

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96
81000, Podgorica, Crna Gora

www.facebook.com/cgo.cce

www.twitter.com/CGOCCE

www.instagram.com/cgo-cce

www.linkedin.com/cgo-cce

www.youtube.com/user/cgocce